

До **Председателя** на Научното жури
определено със Заповед № РД/26-2401/14.12.2023г.
на Изпълнителния директор на
УМБАЛСМ „Пирогов“ – гр. София.

РЕЦЕНЗИЯ

Изготвена от проф. д-р Росен Господинов Коларов, дм
катедра по Обща и оперативна хирургия при Факултет по медицина на
Медицински университет — гр. Варна.

Относно: провеждане на конкурс за заемане на АД „ДОЦЕНТ” по
НЕВРОХИРУРГИЯ в област на висшето образование:

7. Здравеопазване и спорт, професионално направление

7.1. медицина и научна специалност „Неврохирургия“

За нуждите на Клиниката по Лицево-челюстна хирургия при УМБАЛСМ
„Пирогов“ гр. София, обявен в ДВ бр. 67 от 04.08.2023 г.

Съгласно Заповед № РД/26-2401/14.12.2023г. на Изпълнителния директор на
УМБАЛСМ „Пирогов“ – гр. София съм определен за член на Научното жури със задача
за изготвяне на рецензия.

В конкурса участва един кандидат: д-р Светослав Василев Славков, дм. В
момента кандидатът изпълнява длъжността Началник на клиника по Лицево-челюстна
хирургия при УМБАЛСМ „Пирогов“.

Материалите по конкурса ми бяха предоставени в законоустановения срок, като
комплектът документи е подреден правилно и е в съответствие с изискванията на
ЗРАСРБ.

I. Биографични данни на д-р Светослав Василев Славков, дм

Д-р Светослав Славков, дм е роден на 19.01.1970 г.

През 1996 г. завършва висше образование в Медицински университет, Факултет
по Дентална медицина гр. София с образователно-квалификационна степен „Магистър“
по „Стоматология“.

През 2014 г. завършва второ висше образование в Медицински университет,
Факултет по Медицина гр. София с образователно-квалификационна степен
„Магистър“ по „Медицина“.

През 2015г. д-р Славков завършва Магистратура по Здравен мениджмънт във
Факултета по Обществено здраве и здравен мениджмънт, МУ – София.

През 2002г. придобива специалност по Орална Хирургия.

През 2007г. придобива специалност по Лицево-челюстна Хирургия.

От 01.02.2001г. до 2019 г. работи в СБАЛ по ЛЧХ – ЕООД, гр. София. Отговаря за лечебната дейност в СБАЛ по ЛЧХ.

След сливането на СБАЛ по ЛЧХ с УМБАЛСМ „Пирогов“ работи в клиниката по ЛЧХ на Пирогов, като в момента временно изпълнява длъжността Началник клиника.

Д-р Светослав Славков има общ трудов стаж от 28 години, от които 25 по специалността.

През 2018 г. д-р Славков успешно защитава дисертационен труд на тема: **„Диагностични, лечебни и епидемиологични особености при болни с тумори на слюнчените жлези“** и придобива ОНС „Доктор“.

Бил е ръководител на специализанти по Орална хирургия и по Лицево-челюстна хирургия.

Д-р Славков членува в следните научни организации:

- Български Зъболекарски Съюз
- Български Лекарски Съюз
- Европейска асоциация по Кранио-фациално хирургия

Владее английски и френски езици писмено и говоримо на основно ниво.

II. Научно-изследователска дейност на д-р Светослав Василев Славков, дм

Д-р Славков участва в конкурса с общо 41 научни труда, разпределени както следва:

Публикации	Брой
Научни статии	30
Монографии	1
Участия в научни форуми	9
Участие в международен научен проект	1

Дисертационният труд на д-р Светослав Славков е на тема: **„Диагностични, лечебни и епидемиологични особености при болни с тумори на слюнчените жлези“**.

Същият и публикациите свързани с него не подлежат на рецензиране.

Научни публикации в списания:

Научните публикации на д-р Славков са отпечатани в авторитетни издания, като:

- Journal of IMAB
- Oral Diseases

- Applied Sciences (Switzerland)
- Медицински преглед
- Bulgarian journal of public health
- Medinform
- Онкология
- Военна медицина
- Спешна медицина

От представените за рецензиране 30 статии 13 са на английски език и 17 са на български език. От тях 10 са отпечатъри в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science) а 15 са публикации в издания включени в НРС (Национален Референтен Списък) с научно рецензиране.

Д-р Славков взема участие в един международен научен проект Договор 78/2015 г. „ГРАНТ’2015“ МУ – София, (вх. №. 337/15.01.2015 г., НАРЕДБА № 3/27.11.2015 НА МОН) – Пилотно проучване на човешки папилома вирус и херпес вируси при орални преканцерози и неоплазми.

Според мястото на д-р Славков, като автор в авторския колектив, разпределението е както следва:

➤ първи автор	8 бр. (27%)
➤ втори автор	10 бр. (33 %)
➤ трети и следващ автор	12 бр. (40%)

Научната продукция на д-р Славков показва широко познаване и научно търсене в различни области от специалността Лицево-челюстна и Орална хирургия. Дългогодишният му професионален хирургичен опит му дава основание да насочи своето внимание към съвременни и технологични аспекти от областите на специалността, като например онкология, травматология, лицево-челюстна пластично-възстановителна и реконструктивна хирургия, ортогнатична хирургия и лечение на вродени и придобити дефекти в ЛЧО. Такива са триизмерно моделиране и принтиране, съвременните концепции в хирургичния контрол на злокачествените заболявания на дълбоките зони на устната кухина и фаринкса и др.

Д-р Светослав Славков представя научната си продукция в следните основни направления свързани с:

- *Лицево-челюстна, пластично-възстановителна и реконструктивна хирургии;*
- *Микрохирургични оперативни методи;*
- *Онкология;*
- *Рак на устната кухина;*
- *Орална патология;*
- *Тумор на слюнчените жлези;*
- *Одонтогенни тумори;*

- *Редки заболявания;*
- *История на медицината.*

Публикации свързани с Лицево-челюстна, пластично-възстановителна и реконструктивна хирургии:

В публикация № 1 от списъка представен от д-р Славков, а именно: „Three dimensional virtual planning, modelling and printing in fibula free flap mandibular reconstructions – initial case series in a limited resource environment“ е представен съвременен подход при хирургично лечение на обширни дефекти на главата и шията след онкологични резекции. Използвани са виртуално компютърно планиране, симулация на хирургична резекция/реконструкция и триизмерно моделиране и принтиране. Така са показани позитивните ефекти на компютърното планиране при реконструкции в лицево-челюстната област. Разработването на подобни хирургични техники зависи както от наличието на апаратура, така и от подготовката на медицинския екип

В публикации с №№ 14,15,16, а именно: № 13 – „Комплексни орофарингеални реконструкции“, №14 – „Съвременни концепции в хирургичните достъпи към оро- и хипофаринкса“ и №15 – „Oral cavity changes during and after cancer therapy“, са описани съвременните концепции в хирургичния контрол на злокачествените заболявания на дълбоките зони на устната кухина и фаринкса, пряко свързани с възможностите за адекватно анатомично и функционално възстановяване на отстранените специфични тъкани. В исторически план хирургичните подходи в тези зони са били възпрепятствани основно от тежкия функционален дефицит при неадекватно реконструирания пациенти.

В публикации с №№ 18 и 19 от списъка на д-р Славков, а именно: № 18 „Три реконструктивни подхода в лечението на болни с мандибуларни амелобластоми“ и № 19 „Микроваскуларизирани илиачни трансплантати, използвани за едномоментно възстановяване на мандибуларни дефекти“ са анализирани мандибуларни резекции, които се извършват най-често в случаите на аблация на тумори. Доказано е, че в орална и лицево-челюстна хирургия са успешни едноетапни реконструкции на дефектите чрез микроскуларни трансплантации. Те имат непокътнато кръвообращение благодарение на първично извършените съдови анастомози. За възстановяване на формата и функцията на долната челюст най-често се използват трансплантати, получени от хълбочния гребен и фибулата.

Публикации свързани с микрохирургични оперативни методи:

В публикации №7 „One-stage (primary) reconstructions of resection mandibular defects by means of autogene vascularised iliac and fibular transplant“ и №19 „Микроваскуларизирани илиачни трансплантати, използвани за едномоментно възстановяване на мандибуларни дефекти“ са проучени микрохирургичните оперативни техники, които обезпечават използването на значителен обем твърди и меки тъкани. Те имат интактна циркулация чрез осъществените съдови анастомози. За реконструкция на сложни дефекти на долната челюст васкуларизираният илиачен трансплантат е предпочитан. Трансверните му съдове са a. et v. circumflexa ilium profunda, които се

анастомозират с a. et v. facialis или други с подобен калибър. Микроваскуларизирани илиачни трансплантати са използвани при двама болни с развиващи се доброкачествени мандибуларни тумора. Постоперативните изследвания с доплер потвърждават васкуларизацията на трансплантатите, а с компютърно-томографски триизмерни реконструкции и преживяемостта им. Резултатите потвърждават, че методът е ефективен след туморни аблации и дават основание да се допусне, че е приложим и в други случаи на костен дефицит.

Публикации свързани с онкологични заболявания в ЛЧО:

В публикации с №№ 12 и 25, а именно: № 12 „Systematized diagnostic and treatment algorithm for tumors of the parotid salivary gland“ и № 25 „Тумори на слюнчените жлези в България 2007-2017. Епидемиологично проучване на честотата, локализацията и хистологията“ са разработени алгоритми за по-добра диагностика, лечение и проследяване на пациенти с тумори на слюнчените жлези. Усъвършенствано е поведението на специалиста като чрез мултидисциплинарен подход, като грешките са сведени до минимум. Въведено е стандартизирано проследяването, с което се подобрява преживяемостта на пациентите.

В публикация № 3 – „HPV status of bulgarian patiens with oropharyngeal and oral carcinomas“ е проучена връзката между HPV и оралната канцерогенеза като са идентифицирани над 150 подтипа HPV; повече от 40 типа HPV инфектират аногениталната област и устната кухина. Изготвени са препоръки за превенция като на всеки пациент със съмнителни лезии в устната кухина се препоръчва да бъде изследван за HPV. Определянето на HPV статуса трябва да се превърне в стандартна практика при орофарингеални и орални карциноми. Ръстът на HPV-позитивните орофарингеални карциноми и тяхната сравнително висока чувствителност към химио-лъчелечението често насочва терапевтичните планове в посока към нехирургичното лечение. Смята се, че съвременните хирургични концепции дават обнадеждаващи резултати по отношение едновременно както на радикалното, така и на функционалното лечение на фарингеалната патология.

Публикации свързани с Рака на устната кухина:

В публикации №3 „HPV status of bulgarian patiens with oropharyngeal and oral carcinomas“, №11 „Oral HPV prevalence in general healthy dental patients and patients with oral and oropharyngeal neoplasms in Bulgaria“ и №15 „Oral cavity changes during and after cancer therapy“ е установено, че понастоящем ракът на устната кухина е шестият най-често срещан карцином в света, а плоскоклетъчният карцином съставлява над 90 % от всички случаи. Възможностите за лечение се увеличават с напредъка на медицината, но в същото време усложненията по време на и след лечението на рака стават все по-чести. Проучени са възможните странични ефекти от лечението на рака на устната кухина върху устната кухина (ксеростомия, мукозит, улцерации, радиационен кариес, остеорадионекроза, вторични инфекции) и начините, по които те могат да бъдат избегнати и лекувани. Ранното диагностициране дава възможност за по-добър резултатът от лечението и прогнозата. Повечето ранни случаи на сквамозно-клетъчен карцином подлежат на хирургично лечебно лечение, докато при напредналите случаи

обикновено се прилага комбинирана палиативна терапия. Въпреки неотдавнашния напредък в медицината, преживяемостта при тези пациенти рядко е по-висока от 5 години и прогнозата остава лоша. Показани са най-новите възможности за лечение на оралния плоскоклетъчен карцином чрез терапията с моноклонални антитела, онколитичната вирусотерапия и имунотерапията с IL2.

В публикация №20 „Орален злокачествен меланом на венца на долната челюст,, са проучени добрите резултати на лечение чрез ексцизия в здрави граници на гранулиран клетъчен тумор в качеството му на рядка лезия при новородени, разположена върху алвеоларния гребен. Особено внимание се обръща на хистологията и клиничното поведение. Хистологично тези тумори се характеризират с големи еозинофилни гранулирани клетки, подобни на гранулираните клетъчни тумори при възрастни, които често се наблюдават като тумори на Абрикосов. Гранулозно-клетъчният тумор (ГКТ), известен като тумор на Нойман, тумор на Абрикосов или гранулозно-клетъчен миобластом в медицинската литература, се среща доста рядко в периода на новороденото. Етиологията и хистогенезата на тумора са противоречиви. ГКТ при новородените се различава от този при възрастните и има различни имунохистохимични характеристики.

Орална патология

Проучено е и е направен анализ на достъпа до оралното здраве на пациенти, очакващи чернодробна трансплантация. Създаден е диагностичен протокол за изследване и оценка на оралното здраве и денталния статус, по отношение на общото им здравословно състояние. В България са извършват редица чернодробни трансплантации, за чиито пациенти трябва да се направят щателно изследвания за активни или потенциално активни огнища на инфекция, които на определен етап биха могли да компрометират интервенцията.

Тумор на слюнчените жлези

Публикация с № 25 „Тумори на слюнчените жлези в България 2007-2017. Епидемиологично проучване на честотата, локализацията и хистологията“ представя диагностичната стойност на тънкоиглената и ядрената биопсия при маси в слюнчените жлези, като са показани предимствата и недостатъците на тези два метода. Туморите на слюнчените жлези са диагностично предизвикателство в клиничната практика и точната диагноза е от съществено значение за адекватното им лечение. Тънкоиглената аспирационна цитология и ядрено-иглената аспирационна цитология са полезни методи за оценка на образувания, за които има съмнение, че са с произход от слюнчените жлези. Съобщената диагностична точност на FNAC може да достигне 98 %, когато е получен подходящ материал, но процентът на недостатъчните или недиагностични резултати достига 29 %.

Одонтогенни тумори

Публикация с № 18 „Три реконструктивни подхода в лечението на болни с мандибуларни амелобластоми“ разглежда одонтогенен тумор – Амелобластом. Той е от 10% до 25% от всички одонтогенни тумори и в 80% се локализира в тялото и клона на

долната челюст. Има епителен произход, експанзивен и местно-деструктивен растеж. Нерадикалното му отстраняване води до рецидиви. Малигнизира в 1 до 4% и може да даде метастази. Изведена е като важна детерминанта в лечението му резекция на челюстта, която налага последваща реконструкция. Представени са три реконструктивни подхода в лечението на болни с мандибуларни амелобластоми.

Публикации, свързани с някои редки заболявания:

В публикация с № 22 „Трудности в диагностиката на синдром на Eagle. Хирургично лечение на синдром на Eagle с трансцервикален достъп - клиничен случай“ са представени трудностите при диагностиката и лечението на болни с Eagle синдром. Отчетен е добрият резултат при проведеното хирургично лечение. Осъществена е операция с трансцервикален достъп. Заболяването е описано в неговата цялост и представлява особен интерес за практикуващите хирурзи. Представен е клиничен случай на 44 годишна жена в клиниката по Лицево-челюстна хирургия с оплаквания за болка в областта на шията, дисфагия, чувство за чуждо тяло в гърлото и при преглъщане. Пациентката е с анамнеза за проведени консултации при невролог, гастроентеролог, неврохирург, оториноларинголог, психиатър и стоматолог. КТ на шията показва, че двата стилоидни израстъка са увеличени. Пациентът е диагностициран със синдром на Eagle.

В публикация с № 26 „Актиномикоза на долната челюст при пациент с таласемия майор“ е представена Актиномикозата, като рядко срещана болест, която предизвиква както гнойно, така и грануломатозно възпаление. Отбелязано е, че появата на актиномикотична инфекция в областта на главата и шията е относително рядка. Също така е подчертано, че диагнозата „актиномикоза“ често се пропуска, тъй като може да имитира неоплазия. От друга страна в статията е отбелязано, че таласемията или сърповидна-клетъчната анемия е генетично заболяване, свързано с неправилно образуване на хемоглобин. В статията е представен болен, съчетаващ двете заболявания.

В публикация с № 27 „Хирургично лечение на вътрекостни хемангиоми на горна челюст-клиничен случай на кавернозен хемангиом на горна челюст при възрастен“ е представен клиничен случай на болен с кавернозен хемангиом на горна челюст. Направена е литературна справка, касаеща хемангиома като болест. Отбелязано е, че в миналото хемангиомите са определяни като аномалии в развитието на кръвоносните съдове. Съвременните класификации ги определят като доброкачествени тумори, характерни за ранното детство, проявяващи се с фаза на бързо развитие и пролиферация на ендотелни клетки и фаза на инволюция. Вътрекостните хемангиоми на максилата са изключително редки. Основно са описани в краниофациалната област в долната челюст, зигоматичната област и орбитата. Вътрекостните хемангиоми типично са асимптомни, бавно нарастващи формации, които предизвикват дискомфорт и спонтанно кървене. При възрастни най-често се срещат при жени във втората декада. Диагнозата се поставя въз основа на клинични данни, хистопатоморфологични изследвания, КТ, MRI, ангиография, доплер. Представен е клиничен случай на 46-годишен пациент от Клиника по лицево-челюстна хирургия, насочен от специалист по УНГ по повод на съдова формация, ангажираща алвеоларния гребен и тялото на

максилата вляво. Пациентът се оплаква от обилно кървене. Проведени са КТ и конвенционална ангиография, установена е съдова формация в лява максиларна област. Осъществено е хирургично лечение, първи етап емболизация на хранещите съдове, последвана от резекция на максилата вляво.

Публикации свързани с История на медицината:

Публикации с №№ 9,10,24,28,29,30 представляват проучвания на корените на медицината, независимо дали се отнася до хирургичните или терапевтичните специалности. Те представлява сериозен принос за осмислянето на бъдещето на тази наука и внася допълнителна тежест при обучението на студентите и специализантите избрали нейните професии.

Монография

Монографичен труд на тема: „**Диагностични-лечебни алгоритми при болни с тумори на слюнчените жлези**“ – издателство: Централна медицинска библиотека – Медицински университет - София“ ISBN 978-619-7491-75-3

Монографичният труд на д-р Славков е разработен на 124 страници, използвана е литература от 121 източника, включая и български автори, включва пет основни глави и завършва с изводи и препоръки. В глава втора е формулирана основната цел на проучването. Поставени са три основни задачи за изпълнение. Те са адекватно формулирани. Обследваният клиничен материал обхваща 185 болни с тумори на слюнчените жлези. Същият е напълно достатъчен за изпълнение на основната цел.

В него се очертават приноси с оригинален и практично-приложен характер и са направени следните основни диагностично-лечебни препоръки:

1. Познавайки демографското разпределение на болните с тумори на слюнчените жлези, с цел подобряване на ранната диагностика е препоръчително включването на допълнителни параклинични изследвания, като компютърна аксиална томография с контрастиране, ядрено-магнитен резонанс и/или тънкоиглена аспирационна биопсия, описани подробно в представения диагностичен алгоритъм, като по този начин се прецизират обемът на оперативната интервенция и необходимостта от лимфна дисекция.

2. Следвайки представения алгоритъм за лечение и проследяване на болни с тумори на големите слюнчени жлези, запазването на лицевия нерв в случаите, когато не е ангажиран от туморния процес, е задължително условие, тъй като не носи опасност от рецидив при злокачествените ТуСЖ.

3. Препоръчително е прилагането на интраоперативно електрофизиологично невромониторирание като сигурен метод за интраоперативно откриване на лицевия нерв и неговите клонове.

4. Изработените алгоритми за диагностика и лечение на болни с тумори на слюнчените жлези в Р. България прецизират поведението и минимализират лечебно-диагностичните грешки на лекарите, занимаващи се с проблема. Чрез тях се стандартизира проследяването, подобрява се преживяемостта на болните и се подпомага мултидисциплинарният подход при лечението на пациенти с тумори на слюнчените жлези.

Монографичен труд на тема: „Диагностични-лечебни алгоритми при болни с тумори на слюнчените жлези“, разработен от д-р Славков, представлява ценно помагало за практикуващите лицево-челюстни хирурзи.

Справката за импакт фактора на публикациите показва следното разпределение:

Представят се три публикации в списания с IF от Journal Citation Reports – THOMSON REUTERS.

СПИСАНИЕ	(IF)-TOMPSON REUTERS	(SJR)-SCOPUS
Journal of IMAB	0.2	0.225
Oral Diseases	3,8	0.849
Applied Sciences (Switzerland)	2,7	0.492

Д-р Светослав Славков има **следните цитирания** на своите публикации:

16 цитирания в български източници;

1 цитиране от чуждестранен източник в Scopus;

2 цитирания от чуждестранни източници в Web of Science;

Самоцитиранията са изключени.

Таблица по показатели – д-р Славков

Група от показатели	Съдържание	ДОЦЕНТ Минимален брой точки според националните изисквания	Изискуеми точки според изискванията на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов” ЕАД - гр. София	Налични точки съгласно предоставените научно-метрични данни на кандидата
А	Показател 1	50	50	50
Б	Показател 2	-	-	-
В	Показатели 3 или 4	100	100	133
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200 (160 за ПН 7.6)	250	252,56
Д	Сума от показателите от 10 до 12	50	50	60
Е	Сума от показателите от 13 до края	-	-	200
Ж	IF (касае само изискванията на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов”)	-	5	6,2

III. Учебната натовареност на кандидата

Д-р Славков преподава в три направления:

Студенти по медицина и дентална медицина – заверка на практики и стажове и водене на упражнения на студенти 6-ти курс към Катедра „Спешна медицина“;

Специализанти – ръководство на специализанти по специалностите „Орална хирургия“ и „Лицево-челюстна хирургия“, участие в комисии за провеждане на колоквиуми;

IV. Заключение:

В конкурса за заемане на АД „ДОЦЕНТ“ участва един кандидат: **д-р Светослав Василев Славков, дм**. От предоставените ми документи – публикации, дипломи и сертификати от научни прояви, проведени курсове и др. е видно, че д-р Славков отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“.

Научната продукция на д-р Славков е богата. Насочена е към изследването на някои онкологичните болести в ЛЧО, хирургичното им лечение с последващи реконструкции, споделя своя опит от лечението на някои редки болести в ЛЧО, представя някои казуистични случаи и др. Научната продукция на д-р Славков удовлетворява изискванията, поставени в ЗРАСБ и на правилника за неговото приложение, както и на правилника на УМБАЛ „Пирогов“.

Д-р Светослав Славков е утвърден и търсен лечител с дългогодишна практика. Владее съвременните хирургични методи на лечение в специалността.

Въз основа на всичко изразено до тук давам своята положителна оценка на **д-р Светослав Василев Славков, дм** за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“, по научна специалност „Неврохирургия“, към УМБАЛСМ – Пирогов – гр. София.

Изготвил рецензията:

15. 01. 2024 г.

Проф. д-р Росен Коларов, дм